Tizenkilenczedik évfolyam. 214. szám. Kolozsvárt, csütörtök, szeptember 22. 1898.

SZERKESZTŐI IRODA: Belmagyar-utcza végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az „ELLENZÉK" előfizetési dija: Egész évre 16 frt v. 32 korona. Félévre 8 frt v. 16 korona. Negyedévre 4 frt v. 8 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér. Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL: Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 forint. Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint. Nyilttéri czikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Temetés után.

A ki egész éltén át áldást terjesztett a magyar nemzetre, áldást fakasztott rája halála által is.

Ez az a tény, a mi a Végzet megmásithatatlan határozatával szemben a kiegyenlités elemeit viszi be abba a megmérhetetlenül sulyos gyászba, a mely Erzsébet királyné rettenetes halálával ránehezedett a magyarságra.

És ha az idők végtelenségében talán elmosódnék valamennyire a szent királyné fenséges emlékezete, az a visszapillantás, a mit a késő utókor Wittelsbach Erzsébet éltének nagy mozzanataitól eltekintve, az Ő halála legközvetlenebb két eredményére vetend, restituálni fogja az ő nagy történelmi egyéniségét a kegyeletnek abba a teljességébe, a melylyel immár elröppent nemes alakját ma övezi körül egy hálás nemzet közérzülete.

Két dolgot emlitenek fel ugyanis a lapok olyanul, a melyek, mint a nagy királyné halála okozta gyász természetes következményei, valósággal derüt kelteni hivatottak annak a gyászkietlen egyhanguságában, a mely sötét felleg borujával nehezedik a magyar lelkekre, s a mely mint két magányos fénysugár, egyszerre világosságot lövőlnek az aggodalmaktól szorongó honfi szivek világába, a melyre a veszteség fájdalmán kivül a jövő iránt való kétségeskedés komor sejtelme is árnyat boritott.

Egyfelől a gazdasági kiegyezés jövő sorsa által az osztrák parlamenti viszonyokban legközvetlenebbül érintett alkotmány már-már küszöbön álló válsága keltette ez aggodalmakat s komolyabbá növelte másfelől azokat az u. n. császári jubileum előkészületeiben közvetlenül jelentkező az a veszedelem, a mely Magyarország közjogi önállóságát az osztrák örökös tartományokkal való egyenlősités sokszor …ulótörést szenvedett, de minduntalan megujuló ujabb támadásaival fenyegette.

Ám a magyar nemzet aggodalmainak ez a két forrása egyszerre kiapadott. Kiapasztotta annak a glóriának sugara, a mely a megdicsőült nagy asszonyt az örökké valóság utján tett első lépésénél körülfonta.

Hitelt érdemlő helyekről jelentik, hogy a császár jubileum ünnepségei elmaradnak s még az uralkodó is kifejezést ad annak a reménységének, hogy az általános gyász annyiak szivét szorongató érzülete mérsékelni fogja az osztrák népek tuláradó faji öntudatának azokat az ellentéteit is, a melyek az alkotmányos Ausztriát a legkomolyabb válság forgatagába taszitották.

Vajha ne volna hiu az uralkodó e reménysége.

Vajha alaptalannak bizonyulna a kétségeskedés, melyet az ellentétek elsimulása tekintetében formált hittel szemben a faj-küzdelmek szenvedélyeinek a Megdicsőült ravataláig felcsapó hullámzására alapitottan, mi is nyilvánitánk!!

A gazdasági élet nyomoruságain ugyan mit sem változtat az a kilátás, a mely az osztrák valság elcsendesülése iránt támasztott reménységek nyomán fakad, de a kipótolható gazdasági kár félelme mellől elveszi legalább annak a kétségbeesésnek az érzületét, a melyet a Deák Ferencz alkotmányjogi garancziáin ejtendett csorba pótolhatatlanságának tudata keltett lelkünkben

Mert rosszul itélnek azok, a kik a nemzeti gyász napjaiban a most már királyilag is kifejezett reménykedések nyomán a magyar ellenzék leszereléséről beszéltek.

A most már valóra válni kezdő hirek szerint nem az ellenzék szerel le, hanem az ok szünik meg, a mely őt a Deák Ferencz nevéhez füződő alkotás alkotmányjogi garanczia érdekében fegyverkezésre inditotta.

És megszünteti azt Erzsébet királyné halála, a mely ma már az uralkodó bizalma által is megerősitett reménykedések szerint helyre állitja Ausztria népeinél a meggondolásnak azt a mértékét, a melynek hiánya a parlamentáris harczok küzdő terét még nem régen gyilkos fajharczok terrenumává tette s Ausztria gyermekéveit élő alkotmányosságát a rendet csináló hagyományos szerepére szivesen vállalkozó absolutizmus martalékává dobta oda.

Bizony lehetetlen nem éreznünk itt a végzet egy rendkivüli erejének megnyilatkozását, a mely a meggondolásnak Ausztria népeinél bekövetkezett e viszaállásában a halott királyné által folytatja az alkotmány védelmének azt a felséges munkáját, a melylyel az élő örök hálánkra kötelezte volt magát.

És még inkább lehetetlen kitérnünk annak beösmerése elől. hogy mikor az osztrák császári jubileum ünnepségeiben való kényszerü részvétel felénk nyujtott ürömpohara a nagy királyné alakjával egyszerre tünik le szemeink elől, megenyhül kebelünkben a nagy veszteség mély fájdalma, mert megenyhiti az a tudat, hogy vannak bár földöntuli dolgok, a melyek megértése földi embernek nem adatott, de eltagadhatatlanul munkál köztünk a kalál daczára, sőt épen azáltal a nemzet oltalmazásának, sérelmei gyógyitásának Istentől küldött földöntuli szelleme.

Erzsébet királyné ezt a szellemet képviselte életében, a mint ennek szolgált még halálában is. A néplélek hajszálig finomult nemes ösztöne ezért vonja Őt bo azzal gloriával, a melynek fénye a nemzeti élet utain irányt mutató geniuszokat illeti.

És Erzsébet királynénak, a martyr-halálban géniuszszá magasztosult alakja az alkotmányos szabadság utjára mutat, mint a nemzet által követendőre.

V. A.

Politikai hir.

Az osztrák obstrukczió. A stájeri német katholikus néppárt tegnap határozati javaslatot fogadott el, mely szerint az obstrukczió mindaddig és pedig a kiegyezési javaslatok ellen is folytatandó, a mig a nyelvrendeletek hatályon kivül nem helyeztetnek.

Emlékezés Erzsébet királynéra.*)

Gyászoló ifjuság!

Jer velem a sirok honába, halkan, csendesen. Keresd föl az édes anyák sirját; állj meg és hallgasd a gyermekek csendes zokogását. Ha nem halt meg édes anyád és nem érted, hogy mi fojtja el ajkaikon a szót, kérdezd szeliden s ezt felelik: szerettük végtelenül. Maradj még ott mellettök néhány pillanatig, hullass egy pár könycseppet a sirhantok porába. Vigasztalás ez az élő szenvedőknek, tisztelet a szeretett halottak iránt.

Álljunk felséges királynénk, Erzsébet, koporsója körül, szenteljünk néhány pillanatot emlékének, ki nemzetünket szerette, kit nemzetünk millióinak szeretete ölelt körül életében s emlékét a szeretet édes érzésével őrzi meg halála után.

Gyászoló ifjuság! Az isteni gondviselés, az emberek akarata, a királyokat embertársaik fölé emelték. Kimagasló állásukon milliók szemei vizsgálják, itélik meg tetteiket. Hibáik vagy jó cselekedeteik a milliók arányában növekednek a népek szemében. Ebből értjük meg, hogy miért van oly nagy különbség a közönséges halandók és királyok megitélésében. Nagyobb a gyülölet, nagyobb a szeretet. A két érzelem közül a szeretet erősebb; a hagyományokban csak növekszik, szilárdul, örökkévalóvá lesz; a gyülölet apad, lángja halványul, feledésbe jut. Az ember lelki világának örök törvénye ez, mely az emberiség vallásrendszereiben is nyilvánult és nyilvánul napjainkig. — A tisztaságban és szeretetben eltöltött életnek minden vallás szerint örökélet a jutalma.

Megboldogult felséges királyasszonyunk emléke isteni és emberi törvények szerint méltó a megörökitésre. Ha tisztán csak az embert nézzük benne, az egyszerüség, a szeretet és jótékonyzág megtestesülését látjuk. Családias, fesztelen nevelésben részesülvén, ezt akarta meghonositni a spanyol illemszabályok lánczaira füzött bécsi udvarban; ha nem sikerült, kiszabaditotta magát e körből és egyszerü kedvteléseinek élt. Mint édes anya, féltő gonddal vezette gyermekei nevelését. Igazi boldogságát csak ezek körében élvezhette. Az ifjuság azért gyászolhatja emlékét leginkább, mert felséges királynénk a földi kincseknél gazdagabb kincset hordott szivében; a szeretetnek, a gyermekdedségnek, egyszerüségnek drága kincsét. Kerülte a fényt, a zajt, a királyi pompát, a képmutatást. Lelke összhangját a természet kebelén találta meg. A lombos erdők árnyékában, a mezők virágos rétjein kereste föl a természet rendje szerint élő egyszerü embereket; az égbe nyuló, sziklás hegyek közt Istenéhez emelkedett.

Királyi trónján a szeretet fényében tündöklött. Történetünk sötét korszakának első napsugára akkor derült föl, midőn felséges királyasszonyunk 1854. április 24-én örök hüséget esküdött a magyarok királyának. A hazai és külföldi börtönök falai közül még sokáig hallatszott a szabadság hőseinek kinos sohajtása, de a királyné trónraléptével megszünt hazánkban az ostromállapot. — Három év mulva, 1857-en lépett először hazánk földére. A szebb és boldogabb jövő reménye megragadta nemzetünk lelkét; pompa és fény mellett a szeretet jeleivel fogadta a felséges párt; a nemzeti szinházban 1848. óta először harsant föl a közönség viharos kiáltása: Éljen a király! A fiatal uralkodó mosolyogva, fejhajtással köszönte meg a tüntetést, a császárné szive örömtől rezdült meg, szép szemében könyek csillogtak. Rövid idő mulva Jósefstadtban száz, Olmützben huszonegy bilincs hullott le a hazájok után sovárgó, fogoly honfiak lábairól.

1866. január végén látjuk felséges asszonyunkat ismét magyar földön, Buda várában, midőn a kiegyezés nagy munkája foglalkoztatta nemzetünket. Itt volt az udvar is. Az országgyülés két házának tagjai elhatározták, hogy hódolni mennek — a királynénak. Törvényeink értelmében a koronázatlan királyhoz nem mehettek, de a királynétól semmiféle törvény nem tilthatta el.

A hódolatnyilvánitás megtörtént. A királyné magyar nyelven intézett beszédet Magyarország rendeihez és képviselőihez. — Beszéde végén imaszerü fohászban áldást kért a nemzetre s az országgyülés munkálataira.

Leirhatatlan a lelkesedés, mely a honfiak szivét átjárta a királyné magyar beszédére. „Éljen a királyné!" rezgette meg a terem falait; a diszmagyarba öltözött magyarok kalpagjaikat lengették; némelyek letérdepeltek, hüségük jeléül kezüket emelve, mások örömkönnyüiket törülték szemeikből.

Nemzeti nyelvünk jogának visszaszerzésére ez volt az első lépés az udvar körében és ezt a királyné tette meg; sőt tovább is ő adott jó példát; Falk Miksától magyar nyelvet és magyar irodalmat tanult; — az 1848–49-ik évi közoktatásügyi minisztert, Horváth Mihály püspököt a magyar történelem előadására hivta meg.

Ezután sulyos, nagy napok következtek. A poroszok diadalt arattak az osztrákok hadain. Legalább a magyarokat kellett kibékiteni. Az első lépést királyasszonyunk tette meg; lejött Pestre, hogy „szerezzen meggyőződést róla, milyen a dynasztia iránt a hangulat itt". „A császárné megérkezésekor megjelent Deák, azon előrebocsátott kijelentéssel: Gyávaságnak tartanám elfordulni a császárnétól, mikor szerencsétlenségben van, miután elébe mentünk akkor, midőn a dinasztia dolgai jól állottak".

A kibékülés, kiegyezés megtörtént; a király és királyné megkoronázása az ujkori magyar történelem legszebb ünnepe lőn. Ily magasztos pillanatban a koronás király, a nemzet koronázási ajándékát a 48-as honvédek javára adományozta; a koronás királyné örömmel szentelte a neki át adott 50,000 drb. aranyból álló koronázási dijat ugyanazon czélra. A kiengesztelés ténye volt ez, melyet a nemzet egy pár hónappal előbb azzal kezdett meg, hogy Gödöllőt megvásárolta koronabirtokul, hol az udvar nyáron tartózkodhassék. Ez volt az a gyönyörü hely, hová felséges asszonyunk leggyakrabban, legszivesebben vonult, hol gyermekei egészsége mindig helyre állott, hol a természet szépségeiben, a séta, lovaglás, vadászat élvezetében gyönyörködhetett, hová vissza-vissza vágyott s a külföld legszebb vidékein sem feledkezett meg ennek szépségeiről.

De a felséges uralkodónőt nem a hódolat fénye, nem a nemzet áldozatkészsége,

*) A kolozsvári ev. ref. collegium gyász ünnepélyén felolvasta dr. Török István.

AZ „ELLENZEK" TÁRCZÁJA.

1898. szeptember 22.

A zárdák, mint a jövő század gyógyintézetei.

Egy pár évvel ezelőtt egy kiváló orvos, Fleury Mór, abból az alkalomból, hogy Bulgária ifju fejedelme, Ferdinánd a nyári időszak egy részének eltöltésére szokása szerint a rilai zárdába vonult, igen érdekes czikket irt a Figaróba a pihenésről.

Fleury annyi megszivelésre méltó gondolatnak ad az emlitett lapban kifejezést, hogy érdemesnek tartjuk azoknak a Ellenzék olvasóival való megismertetését.

Miért megy, kérdi a franczia iró, a bolgárok fejedelme zárdába nyaralni? Egyszerüen azért, mert nagyszerüen érti az egészségtant s elég merész arra, hogy a földi pihenésnek egyetlen észszerü módját gyakorolja is.

Fleury komolyan hiszi, hogy a zárda a jövő társadalmának egyik elengedhetetlen szükségletévé lesz.

Szerinte a huszadik század összes miveltjei legalább szünidejük tartamára zárdai lakókká lesznek, még pedig orvosuk rendeletére.

Irónk okoskodásából kiemeljük a következőket:

A jövő század, bár szocziálistának jósolják, bizonyosan individualista lesz. Ő határozottan állitja, hogy az ész tiszteléséneк százada lesz. Ez gyakorlati utilitarius módon értendő, ugy t. i., hogy mindnyájan teljes erővel arra fognak törekedni, hogy minél csekélyebb legyen énünk kisebbitése, vagy …kretétele.

A történelem előtti kor óta az embernek küzdenie kellett az erejét fenyegető ellenségek ellen. Régen az ellenségek a vad állatok voltak, ma a fáradtság, az érett gyümölcs férge, a tulon tul mivelt civilisatió rettenthetetlen ellenfele.

Mit tesz ez az ellenség, hogy legyőzzön minket? Az ember találékonyságával megtizszerezi az élvezeteket, azaz azokat a rezgéseket, melyeket idegcsomói kellemeseknek tartanak

Egy olyan nagy városban, mint p. Páris, naponta érzékeinek mindegyike e rezgéseknek bámulatos számu mennyiségében részesül. A müvészi élet épen ugy, mint a nagyvilági, csak ezekből áll.

Egy igen kiváló „Érzéklés és mozgás" czimü müben, Féré bebizonyitja, hogy az által, ha egy élénk szint állitnak szemünk elébe, vagy egy hangot rezgésbe hoznak füleinkben, annyira tudják idegrendszerünket izgatni, hogy fizikai erőnk pillanatra növekedik.

Ha behunyom szemeimet, hogy reczehártyáimra semmi se hasson, mondja Flenry, jobb kezemmel az erőmérő gépet egészen 55 kilogrammnyi sulyig tudom szoritani. Ha azonban egy pillanatig élénk piros vagy világos zöld szinre tekintek, jobb kezem legott 65 kilogrammnyi erővel képes az erőmérő gépre ránehezedni, de ez az izgatottság csak pillanatnyi; ezt haladéktalanul tartós bágyadtság váltja föl s tovább folytatva az erőművi gyakorlatozást, két-három órán át, nem leszek képes 40 kilogrammnál több erőt mutatni

Tény az, hogy bármely érzékünknek izgatása tartós kimerülést von maga után. Már most, folytatja tovább Henry, számitsuk ki, mennyi festményt lát és mennyi zenét hall csak egy téli időszak folyamán egy párisi nagyvilágban élő egyén és rögtön rájövünk, hogy a modern életmódnak tisztán csak a müélvezeti része mennyi erőt von el.

Nos ehhez, számitsuk még hozzá: a fizikai fáradtságot, a melyet a kocsik rázásukkal és a vasuti waggonok szédítő gyorsaságukkal legkevésbbé sem enyhitettek;

az értelmi fáradságot, a mely napról-napra elviselhetlenebb lesz, s ha meggondoljuk, mi mindent kell tanulnunk, mennyi uj és külömböző dolgot kell értenünk, hogy miveltek számához tartozzunk — és még nem is véve figyelembe mind azt a folytonos tanulmányozást, értelmi erő megfeszitését, a mit kinek kinek az életben elfoglalt állása követel meg;

végre a sokkal gyakoribb érzékenységi fáradtságok, mint a hogy hisszük, mert kortársaink szive az ellenszenves szárazság és a tulszivélyes, de sokszor kétesértékü nyájasság, közt nem ismer középutat.

Mind ez összevéve igen nagy fáradságot idéz elő, jóval nagyobbat a nappal folyamán, mint a mennyit a megröviditett alvás a párisi éjszakák nyujtotta rendellenes alvás pótolhat.

Az elégtelen mértékben pótolt fáradtság a tulajdonképeni meghatározása e tulterhelésnek.

A tulterhelés mondható egyedül a mivelt emberek betegsége egyetlen okának: a neurasthemiának.

A neurasthenia, a kiváló orvos iró szerint, a kezdődő idegbetegség, az elme gyöngülésének, vagy a szakkifejezést használva, az örökölhető elfajulásnak szülő anyja.

A neurasthémiában szenvedők gyermekei csaknem mindig elfajultak, kiválóan hajlandósággal birók a megőrülésre, az értelmi halálra.

Biz ez kevéssé megnyugtató nyilatkozat, ha számitásba vesszük a neurasthemikusok iszonyu nagy számát s a mai társadalomnak még iszonyubb számu fáradt tagjait.

Sokan ellentállnak; sokan még hosszu ideig fognak ellentállani. De a baj ijesztő gyorsasággal terjed. Az idegbetegségek specziálistái egy idő óta rengeteg pénzt keresnek.

A civilisatió a bukás felé siet. Igen sok bennünk a szellem, ezért fogunk keveset élni s ez a körülmény még a choleránál is sulyosabb következményekkel jár.

Ideje, hogy védekezzünk.

Nos, Fleury szerint az orvosszer igen egyszerü. Mértékletes élet és nyugalom. Az egyhangu élet és a tevékenység megzabolázása. Elvonulás messzire a nagyvilág mozgalmaitól és az apró családi kellemetlenségektől, messzire a létért való küzdésben végzett buzogány csapásoktól, épen ugy, mint a házas élet gombostü szurásaitól (ide értendők a házassági szerződéseket szétvágó tollkésvágások is).

Hányat láttam, kiált föl a franczia iró, olyanokat, kiket az élet tönkre tett, kiknek a teste erőtelen, lelke akaratnélküli, kiket a buskomorság lep meg, a kik gyöngék, mindenre felizgatódnak s hozzánk fordulnak, hogy szerezzük vissza életerejüket.

Száz esetből nyolczvanban a magánynyal, az egyszerü életmóddal gyógyitjuk meg őket, arra kényszeritvén betegeinket, hogy rendes életet éljenek, melyet megszabott időben langyos fürdő, étkezés, séta vagy villamos kezelés szakitanak félbe. Két három hónap alatt legyőzzük a bajt.

A betegekre rádiktált életmód tulajdonképen egészen a zárdáinak felel meg, s igy azt mondhatni, a gyógyszer a zárda. Még pedig a világi zárda, a melyben a misét a zuhany s a szőrzsákot a lószőr keztyü pótolja, s irónk tart attól, hogy nem is pótolja eléggé.

Akár vagyunk hivők, akár nem, hozzá kell fordulnunk az egyetlen módhoz, a mely lelkünket pihentetni képes: a rendes életmódhoz, az egyhangusághoz, a megszokáshoz, a mely helyettesiti az akaratot és a mely azt ujra meghozza. Tiz év mulva, jósolja orvosunk, a városi ligetekben, a hegyek közt, a tengerpartokon, a Casino és Splendid Hotel helyén lesz egy rakás zárda, külön a férfiak s külön a nők számára, a mint lenni is kell.

Gondoljuk csak meg, hogy a gyöngéknek, a küzdelemre képteleneknek, a fáradtaknak, a lét legyőzöttjeinek gondolata volt az első zárda is.

Bizonyos ösztön figyelmeztette őket arra, hogy az elszigeteltség nyujtotta békében a rendithetetlen szabályok szigoruságában találják meg ismét az életerőt. Sikerült is nekik azt oly mértékben megtalálni, hogy a zárda rettenhetetlen hatalommá nőtte ki magát, a melytől a kormányok nem ok nélkül féltek.

Ennek az lett a következése, hogy szétszórták a szerzeteket. Bizonyára egy vagy más formában ujra fel fognak támadni. A szerzetes életnek van még jövője, mert szüksége van rá a tulságba hajtott czivilisatiónak.

A jövő század, Fleury szerint, megfogja érni:

Először a zárdákat, a melyek időleges menhelyekül fognak nekünk szolgálni, a melyekbe épen ugy, mint Ferdinánd fejedelem, mi is be fogunk menni, hogy erőnket viszszaszerezzük, idegeinket lecsillapitsuk, akaratunkat a jövő év küzdelmeire megedzzük.

Azután állandó, természetesen világi, talán éppen vallástalan társulatokat, a melyek a rendes életmód szigorát, az élet egyhanguságát a zárdától fogják átvenni. Mikor az embereknek nem lesz többé meg a szükséges erélyük arra, hogy a helyest különkülön tegyék és kötelességünket magukra hagyva teljesitsék, érezni fogják a társulásnak s a vak engedelmeskedésnek szükségességét.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nem a nyilvánuló szeretet, nem az itt élvezett örömök tették magyarrá, igazi magyar királynévá. Ő tanult; megtanulta függetlenségi harczunk történetét; megtanulta a függetlenségi nyilatkozat inditó okait az 1848—49-iki magyar kormány egyik minisztérétől; lelkét átjárta szabadságharczunk tragikus végződése; szerető szivének melegével védelmezte király urát azzal, hogy még gyermek ifju volt ama rettentő napok idején, hogy a lefolyt vérengzések nem az ő akaratától függöttek, hogy Batthányi Lajos grófot, a 13 aradi vértanut százszor, ezerszer támasztanák fel s adnák vissza a nemzetnek!

Oh mily jól esik lelkünknek tudni azt, hogy egyszer a trónról is látta valaki, miért dobogott és dobog a magyar sziv, miért omlott ki annyi magyar vér! Csak igy érthetjük meg, miként szövődhetett a felséges királyné és a nemzet között a szeretet legbensőbb viszonya? Ő felsége volt az, ki egy női sziv gyöngédségével, királyilag ápolta e páratlan viszonyt. 1871-ben meglátogatta özv. Eötvös József bárónőt, részvétét fejezte ki az elhunyt koszorus költő felett, vigasztalta az özvegyet igy szólván: „Ne sirjon oly erősen bárónő. Tudom, én nem vagyok képes önt vigasztalni, erre csak Isten képes, az özvegyek és árvák atyja. De enyhülést hoz majd az idő és azon gondolat, hogy az ön családjával egyetemben az én családom is és az egész nemzet osztozva fájdalmában, érzi a veszteséget és csapást, melylyel az isteni gondviselés előttünk, halandók előtt, ismeretlen okból és czélból sujtotta.“

1876-ban a haza bölcse, Deák Ferencz ravatala előtt borult le, tette le koszoruját, hullatta könyeit annak ravatala előtt, ki az uralkodótól semmi kitüntetést nem fogadott el a kiegyezés művének létrehozataláért. Drágább kincset, maradandóbb emléket nem is nyerhetett volna a felséges királyné könyeinél.

Még egyszer, 1890-ben, Andrássy Gyula gróf koporsója mellett látjuk megcsillanni a gyász és fájdalom könyeit királynénk szeméből. A magyar költőért, a két magyar államférfiért hullatott királyi könycseppek történelmünk drága gyöngyei, melyek szebb jövőbe vetik fényöket.

A többi bánat, a többi gyász és kinos fájdalom, a többi keserü köny nem a miénk, nem a másé, nem senkié, egyedül az övé, egyedül az édes anyáé, édes fiáé, egyetlen fiáé, egyetlen büszkeségeé, a kibe lelkét lehelte, ki már élvezte annak a nemzetnek szeretetét, melynek ő, az anya megmentője tudott lenni, melynek szeretetéből varázsfényü boldog jövendőt szövögetett édes anyai szive, édes fiának. Oh gyászoló ifjuság! Értsd meg, engedd meg, érezd, hogy a nagy és nemeslelkü királyné fájdalma, gyásza mélyebb volt a közönséges halandókénál. Hiszen ő meghalt fiával együtt, ő már nem élt, egy bujdosó élőhalott volt csupán. Bódulva bolyongott, a félvilágot bejárva, keresve azt, a mit édes fia a sirba vitt, lelke nyugalmát. — Hiában kereste, meg nem találta.

Midőn e földi világ már alig létezett reá nézve, egy átkozott kéz szivét szurta át, megölte benne a test életét. Most már pihen, nem zavarja többé földi kin. Örökségül gyászt hagyott reánk, a felséges királyra; a királyra, kinek élete már nem lehet gazdagabb — tragikumban; a férfi szivre, melynek nincs joga elbujdosni a kötelességek elől, a férfi szivre, melynek csak dobogni vagy megsemmisülni szabad.

Ha van ember, kit a sors csapásai megrendithettek: ez a király; ha van király, ki népeinek boldogitása végett önuralmat tudott tanusitni a sors csapásai között: ez a mi felséges magyar királyunk. — Háromszáz esztendő vérzivatarjai után ő az első, ki szakitva a mult tradiczóival, Magyarország nemzeti uj életének fejlődésére nyitva tartja az utat. Ő csak emelkedett eddig a magyar nép szemében, tiszteletében, szeretetében, a külföldi népek és uralkodók bámulatában.

Gyászoló ifjuság! Töröljük le szemeinkről az előre törő könyeket, kérjük a mindenható Istent, óvja, védje uj csapástól a királyt, tartsa meg benne a férfi szivet megtörhetetlenül, engedje, hogy a földi örömök közül megelégedett népeinek szeretetét élvezhesse; ez legyen legmélyebb bánatára és gyászára a vigasztalás.

„Most már vége van mindennek“! Térjünk vissza a sirok közé. Most már érted, gyászoló ifjuság, miért zokog a magyar nép; hiszen édes anyja sirját állja körül s minden ajkról e szók rebegnek: „szerettük végtelenül.“ Milliók gyásza, milliók hő szeretete az a balzsam, mely felséges királyasszonyunk, Erzsébet emlékét örökre megőrzi. Örök álma legyen boldog, nyugalma zavartalan!

Az ozorai vérfürdő.

Nagy-Becskerek, szept. 20.

A torontálvármegyei Ozora községe a legrosszabb hirben áll az egész országban. A tiszta oláhokból álló nép nem ismer sem istent, sem embert, mindenki csak a maga vérboszuja után indul; lopnak, rabolnak, gyilkolnak, a nélkül, hogy a legkisebb lelkifurdalást éreznék miatta. A közbiztonságról szólni sem lehet! Ha vásárra indulók Ozorán kénytelenek keresztül hajtani, kénytelenek ugy fölfegyverkezni, mintha háborura indulnának. Ez a vad, elszánt nép nehány jegyzőjét, körorvosát legyilkolta már, három év előtt agyonütött két derék csendőrt, mikor pedig a csendőrszárny disze síremléket állittatott fel az elhunyt bajtársaknak, — az ozoraiak azt is darabokra törték s más módon is megbecstelenitették a sirt.

Az ozoraiak azonban nem elégesznek meg a közönséges gyilkolási módokkal, mert teljes erkölcsi elfajulásukban mindig ujabb, meg ujabb után vágyódnak. Ilyen rémes tettet követtek el a napokban is, a mikor meggyilkolták Kokora Majszét, a derék mezőrendőrt.

Jon Germanyácz, Jon Sokárda, Mojsa Sokárda, Pável Zága és Arszenie Szekosén rovott életü egyének, kik közül Pável Zága több rendbeli gyilkosságért hosszu fegyházbüntetésre van itélve, de a kuria itéletéig szabadlábon jár. Két hosszu kocsin utnak indultak azzal az előre meghatározott szándékkal, hogy a kukoriczást megdézsmálják. Loptak is mintegy 600 forint értékü kukoriczát, mikor hirtelen szemben találták magukat Kokora Majsze főőrrel, ki Krecsun Pável és Lupu Próka rendőrök kiséretében indult ellenük.

A gyilkosok támadásra készen várták a kötelességüket hiven teljesitő őröket, s miután a betanitott juhászkutyával hirtelen lefogatták Kokora főőrt, hozzáláttak véres munkájukhoz.

Krecsun Pávelt agyba-főbe verték, testét vasvillával életveszélyesen összeszurkálták, Lupu Prókának jobb karját egy jól irányzott bunkósbot-csapással a könyökön alul törték el, ugy, hogy a kar letört része csak egy kis bőrdarabon fityegett.

Ezután hozzáfogtak a kutyákkal lefogott Kokora megkinzásához. A bestiák vérszomjas munkájuk közben, ki doronggal, ki vasvillával sujtott a szerencsétlen áldozathoz, ugy, hogy koponyáját dirib-darabokra törték, agyvelejét szétlocscsantották, testén vasvillákkal megszámlálhatlan sebet ejtettek. Kokora védeni sem tudta magát a kegyetlen gyilkosok halálos csapásai ellen.

Ezzel még nem volt vége a brutálitásnak.

Mikor látták, hogy van még benne egy csöppnyi élet, rőzsét, szalmát és kukoriczagórét raktak össze, azután fölébe rakva az áldozatot, meggyujtották. A tüzet Zága szitotta Germanyácz és a Sokárda testvérek segitségével. A bestiák egyike még kukoriczát is sütött az elszenesedő test lángja mellett.

Szóval Kokorát a szó szoros értelmében megsütötték s még csodálatos, hogy az áldozat megpörkölt husát nem ették meg.

A vizsgáló és bonczoló bizottság tegnap késő este fejezte be nehéz munkáját, mire a községi elöljáróság a szerencsétlen áldozatnak megadta a végső tisztességet. A hátramaradt árvákról ugyancsak a község fog gondoskodni.

A véres eset a köznépet a legkevésbbé sem lepte meg, hiszen az ilyesmi náluk napirenden van. A 12 főből álló rendőrség és a tavaly 8 főre kiegészitett csendőrség sem elegendő ennek a népnek megfékezésére. Itt gyorsan kell segiteni a helyzeten, mert a község jobbérzelmü lakossága állandó veszélynek van kitéve és senki sem tudhatja, hogy általában felébred-e holnap?

Itt az ideje, hogy végre is hajtsák a már régebben felvetett eszmét: Ozorának katonaság kell, mert ha odavezényelnek egy század huszárságot, talán megjuhászodik az az elvetemült tömeg.

Muzeumi gyülés.

Kolozsvár, szept. 22.

Az Orsz. Történelmi Ereklye Muzeum igazgatóságában igen érdekes és tanuságos eszmecserék folytak a tegnap d. u. gyülésen, a melyeknek a Kolozsvárt központositott muzeumok és gyüjtemények fejlődésére a jó hatása elmaradni nem fog.

A gyülésen jelen voltak: Deáky Albert elnök, Benel Ferencz, Debreczeni Béla jegyző, Esterházy Miguel gróf, Feilitzsch Arthur br., Girsik János, Haller Károly dr, Kuszkó István, Márky Sándor dr., Merza Lajos, Nedorosztek János, Szádeczky Lajos dr., Teleki László gróf koltói, Virányi István.

Elnök szomoruan emlékezik meg Bethlen András gróf haláláról. A gróf a muzeum iránt melegen érdeklődött s a mint felismerte a törekvések komolyságát s azt a körültekintő akcziót, a mit a muzeum a tárgyak kezelésénél kifejt, a Bethlen család igen számos és kiváló becscsel biró tárgyaival, iraitaival gazdagitotta a gyüjteményt. A muzeum egyesület a gróf elhunyta alkalmával koszorut tett a ravatalra, a temetésen testületileg jelent meg és részvét iratot intézett az elhunyt özvegyéhez; felolvassa az özvegy köszönő iratát. A gyülés jkvileg fejezi ki részvétét Bethlen A. elhunyta felett.

Muzeum őr bemutatja a királyné emlékezetére tartozó, a nemzetet ért szomoru gyászszal kapcsolatosan kiadott s a jövendő számára összegyüjtött iratokat, leveleket, kiadványokat és lapokat. Két nagy irat-doboz már eddig megtelt. A gyülés a további gyüjtést kimondja.

Jelentés tétetett Táncsics özvegyének adományáról, melyet Versényi Róza küldött be. A Haller Louise grófné által emelt fejéregyházi Petőfi őrházról, melynek felszentelésén a muzeum képviselve volt, továbbá a Zayk—Daczó és társai eleste helyén, Héjasfalván tervezett állandó emlékről, melyhez Haller János gr. főispán a telket a segesvári szobor-bizottság rendelkezésére ajánlotta, sőt pénzzel is járult az eszme megvalósitásához.

Több egyleti ügy után, három egymással kapcsolatos tárgy került szőnyegre. A Bethlen-bástya helyreállitása, Kolozsvár városi muzeumnak berendezése, továbbá a műtörténelmi kiállitás ügye.

Felolvasták Szvacsina Géza polgármester levelét, melyben szükségesnek tartja a bástya fenntartását, valamint a városi muzeumok berendezését. A bástya restaurálása kérdéséhez hozzá szóltak: Esterházy Miguel gr., Debreczeni Béla, Feilitzsch Arthur báró, Márky dr, Szádeczky dr., Teleki László gr.

A gyülés Debreczeni Balázs, Merza Lajos és Pákey Lajos főmérnökökből álló bizottságot egy oly irásbeli javaslat előterjesztésére kéri, hogy a helyreállitás, tekintettel a város szük pénzügyi viszonyaira, sokba ne kerüljön s a czélnak megfeleljen.

A városi muzeumra nézve előadó felemliti, hogy nem lehet szó egy önálló városi muzeum létesitéséről, de égetően szükséges egy városi ereklye gyüjteménytár létesitése. Általános helyeslés között rámutat arra, hogy nap-nap után pusztulnak a város történeti ereklye értékkel biró tárgyai. A vizvezeték és csatornázási ásatásoknál is történeti kincsek mennek veszendőbe. Mihelyt lesz egy gyüjteménytár, ezek ott meggyülnének. Felemliti, hogy a tervezet szerint, már a gyüjtés alkalmával bizonyos rendszer szerint lehetne a tárgyakat csoportositani, korszakonkint és nemenkint. Külön csoportot képeznének a hadászatra, az egyházi és kulturális dolgokra, a város ipari multjára, kereskedelmére, adminisztrácziójára, területi fejlődésére, épületeire, kiválóbb egyéneinek életére, munkásságára vonatkozó adalékok. Ezek volnának első sorban egybegyüjtendők.

Reméli előadó, hogy éveken át igen szép gyüjtemény volna összehordható, melyet, ha Jakab Elek könyvéből kivont történeti jegyzetekkel látnak el, nem csak a város fiaira, hanem idegenekre nézve is felette tanuságos szemléltető gyüjtemény lenne. E gyüjtemény állandó helyét a városház kiépitése alkalmával e czélra épitendő termekben lelné. A gyülés az előadottakat tudomásul véve, hangsulyozza, hogy állandó rendeltetése fegyvergyüjtemény volna a Bethlen bástyának.

A műtörténelmi kiállitás előkészitésére vonatkozó jelentésnél dr. Márky Sándor és dr. Szádeczky Lajos igazgatósági tagok azon óhajtásukat fejezik ki, hogy az Erdélyi Muzeum is külön bizottsággal részt vehessen az akczióban.

Márki és Szádeczki dr. igen szépen fejtegetik, hogy bár az Erdélyi Muzeum egylet eddig az egyetem által le volt kötve, annak jóformán szertára volt eddig, uj lendületet óhajtanak e testületnek adni, hogy ne csak az egyetem, de a közönség szolgálatában is betöltse azt a fontos feladatát, a melyet egy negyed millió anyagi áldozattal az alapitók elébe tüztek. A kolozsvári muzeumok együttes müködésének, továbbá egy közös gyüjteménytár létesitésének eszméjét, itt a tárlatok csoportokra osztását s a munka praktikus felosztását hangsulyozzák.

A gyülés örömmel vesz tudomást az egészséges, uj irányzatról és kijelenti, hogy az Erdélyi Muzeum egyletet átiratilag felkéri, hogy bizottságot küldjön, mely az Ereklye Muzeum egyesület tagjaival vállvetve Esterházy Miguel gróf elnöklete alatt müködő bizottságban e nevezetes kérdést sikeres megoldásra juttassa. A gyülés ezzel eloszlott.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 22.

— Elhalasztott felolvasó ülés. Az Erdélyi Irodalmi Társaság vasárnap felolvasó ülést hirdetett. A mint értesitenek, a felolvasó ülést a társaság elhalasztotta a következő vasárnapra, október 2-ikára. Az ülést a társaság Erzsébet királyné emlékének szenteli.

— A Vörös Kereszt Egylet gyásza. Klotild főherczegasszony Ő császári és királyi Fenségével egyetértőleg legbensőbb fájdalmunknak adunk kifejezést legkegyelmesebb Asszonyunknak — hü népeit mély gyászba boritó — elhalálozása felett, a ki mint a vörös-kereszt legfőbb Védasszonya, annak áldásos müködését mindenkor előmozditani méltóztatott. A Fenséges Asszony velem együtt a vörös keresztnek mélyen átérzett legalázatosabb részvétét terjesztette elő nehezen sujtott legfőbb Védnökünknek, Ő császári és Apostoli királyi Felségének. Isten tartsa, Isten áldja, Isten óvja Felséges Urunkat! Kelt Bécsben, 1898. évi szeptember hó 15-én. A vörös-kereszt védnökhelyettese: Lajos főherczeg.

— A Mária Valéria árvaház gyásza. Erzsébet magyar királyné ő felsége halála emlékére folyó év szept. hó 25-én d. e. egyketted 12 órakor a „Mária Valéria“ árvaház-egylet által saját helyiségében tartandó gyászünnepély sorrendje: 1. Nyitány. Harmoniumon 2. Gyászdal. Előadják az intézet növendékei. 3. Emlékbeszéd. Tartja Eő-Kenessey Béla igazgató. 4. Kardal. Előadják az intézet növendékei. Az érdeklődő közönséget tisztelettel meghivja a választmány.

— Kereskedelmi akadémia gyásza. A kereskedelmi akadémia tegnap (szerdán) 11 órakor rótta le kegyeletét Erzsébet királyné nagy halottunk emlékének, nagyon sikerült gyászünneppel. Kiss Sándor igazgató történelmi vonatkozásu megnyitója után dr. Versényi György tartott magvas alkalmi beszédet Az ünnepély sikerét emelte az ifj. énekkar „Gyászdal“-a s Gräber Béla tanuló, ki Makai Emil emléksorait szavalta el. A gyászünnepély előtt már az egész intézet fekete zászló alatt részt vett az egyes felekezetek gyászistentiszteletén.

— A nemzeti kaszinó részvéte. A kolozsvári „Nemzeti Kaszinó“-nak tegnap tartott választmányi ülésében Fekete Gábor elnök szivreható szavakban fejezte ki az Erzsébet feledhetlen királynénk halála által, a magyar nemzetet ért gyászt, a következőket inditványozta:

1. A kaszinó Erzsébet imádott királynénk gyászos elhunyta fölött érzett legmélyebb fájdalmának jegyzőkönyvileg ad kifejezést, s emlékét jegyzőkönyvileg megörökiti.

2. Hódolatteljes részvétének a trón zsámolyához leendő juttatása iránt a belügyminiszter urhoz felterjesztést tesz.

3. Erzsébet királyné szobrára 200 koronát adományoz.

4. Az elhunyt királyné arczképét a kaszinó diszterme számára megfesteti.

5. A gyász külső kifejezésére tett intézkedést jóváhagyólag tudomásul veszi és annak 30 napon át való fenntartását határozza.

A választmány tagjai ezen inditványt engyhangulag elfogadva, határozattá emelték.

— Uj tanár és tanszék a zeneconservatóriumban. A kolozsvári zeneconservatorium, mely egyike az e nemü szakiskolák legjobbjainak igen méltánylandó lépést tett előre akkor, a midőn a tanári kar kiegészitését és egy jelentős tantárgynak külön tanerő által önállóan való előadását vette czélba. Eddig ugyanis a zenetörténelem nem részesült és leginkább oly művelésben, mint a minőt ma már minden zeneiskolától megkivánhatni. Most már sikerült e kérdést meg-

---

Visszatérünk a czéhrendszerekhez s a szerzetes rendekhez.

Nagyon sajátságos dolog, az embereket békóiktól felszabaditó tudomány fogja őtet ismét az egykori életmódhoz visszaterelni s nehány év mulva ujra létre fog hozni bizonyos fajta középkort, a melyben talán több egyenlőség lesz, de bizonyosan kevesebb szabadság, mint volt a tizennyolczadik században.

A jövő század, végzi a franczia szellemes czikkét, sokat igér a bölcsészeknek.

Közli: **N. K.**

Tövisek és narancsvirágok.

„Az anya büne“ szerzőjétől.

Az „Ellenzék“ részére forditotta: **AMICA.**

XXX.

(Folytatás.) (41)

— Mama, kimegy a csarnokba, hogy őket fogadja? — kérdé Monika, rövid idő mulva, midőn kocsizörgést hallottak.

— Nem fogom azt tenni, válaszolá az anyja. Miért tenném? Ez a Randal hangja. Oh Margit, hogy dobog a szivem! Évek óta nem dobogott ily gyorsan.

Az izgatottság pillanatában a három lady közelebb huzódott egymáshoz. Feltünő csoportot képeztek. Az ajtó kinyilt — ők nem tudták, hogy miképpen vagy ki által — és Randal a szobába lépett. Látták a magas alakot és napsütötte szép barna arczot; látták, hogy kézen fogva egy bájos nőt vezetett, kinek arcza a fátyol által el volt takarva.

Egy pillanatra ugy látszott, mintha mindnyájan megbénultak volna; — ekkor a Randal vidám hangja megtörte az igézetet.

— Anyám, Margit, Monika, mindnyájan vártatok! Milyen jók vagytok!

A következő pillanatban Viola egyedül állott és Randal hevesen ölelte át az anyját karjaival.

— Oh, anyám, mondá, a mint a szép büszke arczot megcsókolta, milyen jól esik tégedet ismét látni! Margit, örülök! és megcsókolta Lester grófnét. Monika drágám! és ez volt a legmelegebb üdvözlet.

Ekkor a büszkeség kifejezésével az arczán és olyan meghajlással, a milyent az udvaronczok tennének a királyné előtt, lord Ryvers hátra lépett. Megfogta a felesége kezét és az anyjához vezette.

— Anyám, mondá, — ez a feleségem, Viola; Viola! ez az anyám, lady Ryvers.

Lady Ryversnek hiányzott a szokott méltósága, midőn azt mondá —

— Isten hozott az otthonodba! Nagy erőfeszitésébe került ezt mondani. Hangja hideg volt és kemény; arczán nem volt mosoly, szemében nem volt fény; — de kezet nyujtott.

— Isten hozott! ismételte, de fagyos hangon.

— Anyám, mondá Randal; ő az én szeretett feleségem és a te leányod. Nincs ennél melegebb szavad hozzá?

Az ajkak, melyek nem a Viola arczát, de az arczát elfedő fátyolt érintették, oly fehérek voltak, mint a halál ajkai; de Randal elégedettnek látszott. Ekkor Lester grófnéhoz vezette a feleségét.

— Margit, mondá, egy másik testvért hozok neked.

A szép grófné, a lehető legnyugodtabb kifejezéssel az arczán, és a legártatlanabb kifejezéssel a szemeiben, olyan mélységes bókot csinált, a mi egy herczegasszonyt kielégithetett volna.

Fagyos csókkal vagy kézadással nem erőltette még magát; néhány teljesen értel-tetlen szót mormogott. Viola soha sem tudta, ha vajjon azok szivesenlátást, vádat, vagy visszautasitást jelentettek-e.

— Monika, drága testvérem, mondá Lord Ryvers, ez a feleségem.

Szavak nem tudnák a Randal hangjában levő büszkeséget, a gyöngédség és szenvedély csengését leirni; és Monika, a testvéréért, ő egyedül csak Randalra gondolt, a fiatal asszony nyaka körül füzte a két karját és melegséggel csókolta meg.

Pillanatnyi szünet következett, Lady Ryvers és Lady Lester a fiatal asszony ruhájára tettek magukban megjegyzést. „Worth“, gondolta a grófné. Az utazó ruha oly elegáns volt az egyszerüségében, sötét szürke bársony, keskeny prémmel szegélyezve és tökéletesen simult a Viola alakjára, elárulva a szép körvonalakat, bájos hajlásokat. Öszszerüleg érezték, hogy az egy igazi lady ruhája volt.

Viola nem emelte fel a fátyolát; mozdulatlanul állott; de midőn a férje hozzá fordult és azt mondá: „Drágám“ hála az Égnek, végre itthon vagy!“ az egész testén fájdalmas remegés futott végig.

A szive mélyében megköszönte a férje gyöngédségét; de egy szót sem szólott.

— Valószinüleg fáradt vagy, mondá Lady Ryvers: de, mint probálta, a hideg büszkeséget és gőgöt nem tudta kivenni a hangjából

— Nagyon fáradt vagyok, — mondá Viola: viharos átkelésünk volt, és az megviselt.

Mily élénk figyelemmel hallgattak a Viola válaszára! Hangja édes volt és dallamos, kifejezése müvelt, hangsulyozása tökéletes.

— Szivesen vonulnál a szobáidba, — mondá Lady Ryvers. Hoztál szobaleányt magaddal?

— Nem hoztam, válaszolá Viola.

— Anyám, én azt gondoltam, hogy leszel olyan szives, és ajánlasz egy jó leányt neki, — szólt közbe a férje. Azon a téren Violának kevés tapasztalata van.

— Soha sem volt szobaleányom, mondá Viola és aligha tudnám, hogy miképpen kell azt megválasztani és felfogadni.

— Sohasem volt szobaleányod! ismételte Lady Ryvers; és hangja lelepezhetetlen csudálkozást fejezett ki.

Lester grófné mosolygással fogadta, miut midőn valaki különös dolgokat hall.

— Talán Fischer, a szobaleányom nem bánná, — mondá Lady Ryvers kissé kétségesen. Ő ügyes, de a mai napság az ember habozik a cselédjeitől szivességet kérni.

— Én nem kérnék tőle szivességet; én parancsolnék neki, — szólt közbe Randal, mire a grófné szemeiben helyeslő kifejezés volt látható.

Mama, mondá Monika bátortalanul, ha megengedi, én — ekkor, egy pillanatig habozott, mint ha a szavakat keresné, én a szobájába viszem Lady Ryverset.

Az anyja arczát elboritó pirból, és a szeméből villanó haragos fényből látta, hogy bajt csinált. A büszke asszony előtt majdnem elviselhetetlen gyötrelem volt hallani, hogy azt a nevet, melyet ő oly hosszasan viselt, egy más nőnek adta.

— Monika, ha kivánod, a testvéred feleségét a szobáiba vezetheted — mondá fesszesen.

— Anyám, melyik lakosztályt adta nekünk? kérdezte Lord Ryvers.

— A jelen időre a nyugoti szárnyban levő fehér lakosztályt, későbben a saját tetszésed szerint választhatod a lakásodat, volt a válasz.

Lord Ryvers nem tudta, hogy örüljön e vagy haragudjon. A fehér lakosztály, a hogy azokat a szép szobákat nevezték, rendesen a vendégek számára tartották fel, de az épületben szebb lakosztályok is voltak.

— Köszönöm — mondá egyszerüen. Megvagyok győződve róla, hogy kényelmesnek fogjuk azokat találni.

Az anyja egy világért sem tudta volna megállani, hogy a fejét egy kissé fel ne vesse. Ha azok a szobák nem voltak elég jók ennek a fiatal falusi personának, szerette volna tudni, hogy milyen elégitené ki.

Monika látta a vészjeleket, és sietve távozott a szobából, Violát magával vive.

Midőn Lady Ryvers a két idősebb gyermekével hátra maradt, kényelmetlen hallgatás lepte meg őket, Lord Ryvers törte meg a csendet.

— Anyám, a házasságom nagyon meglepett? — kérdé.

— Az több volt a meglepetésnél, — válaszolá Randal, jobb lesz, ha még most nem beszélünk arról, még nem épültem ki ezt a csapást.

— Irnom kellett volna. Anyám, őszintén beösmerem, hogy értesiteni kellett volna tégedet, de a szerelem legyen a mentségem. Ugy-e, megteszed értem és szeretni fogod Violát?

— Randal, én nem tudok igéretet tenni.

Jobb szeretnék erről a tárgyról nem beszélni. Ez rettenetes csapás volt reám. Idő kell reá, hogy kiheverjem.

— Margit, — mondá az ifju, gyöngédséggel és szenvedélylyel telt hangon, — ugy-e, jó leszel a feleségemhez?

A grófné reá nézett.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

oldani, a menyiben e tantárgy különálló előadására az igazgatóság által felkért Rietly Károly kolozsvári r. kath. főgymnasiumi tanár és kegyesrendi pap vállalkozott. A konzervatorium elöljárósága kétségkivül igen jó választást tett, mert Rietly Károly egyike az e téren legjelesebb szakembereknek, ki ugy mint a zenetörténettel gyakorlatilag is foglalkozó egyén s mint a zenetörténelem alapos ismerője — bizonyára igen hasznos és becses szolgálatot fog teljesiteni a zene és zenek művelés ügyének.

— **Változás a rendezési terven.** A kolozsvári főtérnek most folyó rendezése közben arra a tapasztalatra jutottak az intéző körök, hogy a főtér nyugati oldalán épitendő aszfalt-járda igen magasan fog feküdni a szekérut fölött, s hogy a járdáról csak meglehetős meredek oldalon lehet a szekérutra lejutni, a mi esetleg a testi biztonságot veszélyeztetheti. A város müszaki hivatala, a mint most értesülünk, ezen a terven alaposan azt az igen helyes és szükséges változtatást eszközli, hogy t. i. a nyugati oldal aszfalt járdája alá egy sor gránit lépcsőt helyeztet, a minek az lesz a következménye, hogy a járda és szekérut között nem lesz az a veszélyes meredek oldal, a mi főleg télen sok bajnak lett volna az okozója.

— **Elnökjelölés.** A kolozsvár F. J. tud. Egyetem bölcsészetkari hallgatói tegnap délután 4 órakor a bölcsészeti kar 1. számu termében népes értekezletet tartottak Sztoinmi Gyula korelnök elölülése mellett. Az értekezletnek egyedüli tárgyát az egyetemi köri elnökségre való jelölés képezte. Az értekezlet nagy lelkesedéssel és óriási többséggel Köblös Sámuel bölcsészetkari hallgatót léptette fel elnök jelöltnek Gergely Györgygyel szemben. Köblös Sámuel (IV. éves) tanárjelölt az ifjusági ügyekben már eddig is tevékeny részt vett; a mult évben az egyetemi körnek alelnöke volt, az egyetemi kör lapjában az „Egyetemi Lapok“-ban igen sok és értékes dolgot irt. Teljesen megérdemli, hogy az egyetemi kör elnöki székét ő töltse be.

— **Kilépett házfőnök.** A kolozsvári kegyes tanitórend volt házfőnöke, Tóth Jenő, a mint értesülünk, kilépett a rendből. Hogy mi lehetett a kilépés oka, arról nincs biztos tudomásunk; de azt hiszszük, hogy a kilépést Tóth közelebbről történt áthelyezése okozta. Tóth Jenő ugyanis főnöke volt a rend kolozsvári házának s az egyház őt csak másodházfőnöknek nevezte ki, mikor Temesvárra áthelyezte. A mint értesülünk, a kilépett Tóth Jenő az érsekujvári világi katolikus gymnásiumhoz megy tanárnak.

— **A szintársulat megemlékezése.** A kolozsvári szintársulat a nagyváradi színészet 100 éves jubileuma alkalmából — a mint most értesülünk — megemlékezett a kolozsvári szinház egykori intendánsa, Korbuly Bogdánról is, a ki a jubileum idején Nagyváraddal szomszédos Püspök fürdőben volt. A társulat a következő táviratot intézte hozzá: „A kolozsvári nemzeti szinház mely korát mindig az intendatura alatt élte, ma a társulat a nagyváradi színészet 100 éves jubileumát ünnepli, elmulaszthatatlan kötelességének tartja, hogy Nagyságodat, mint e fénykor egyik legfőbb tényezőjét szive legmélyebb melegével üdvözölje. A kolozsvári szintársulat.“ Ezen kivül még több tagból álló küldöttség is felkereste az egykori intendánst, a kit a társulat figyelme érthetően meghatott.

— **Veszett kutya.** Tegnap a Hájongárdban egy veszett kutya szabadult el s csatangolt szabadon az utczán. A rendőrség nem gondoskodott elég hamar, hogy a veszett állatot ártalmatlanná tegye s igy szerencsétlenség is történt. A veszett kutya egy kis gyereket megharapott. A gyereket azonnal felvitték a városházára, hogy a budapesti Pasteur-intézetbe való szállitásáról gondoskodjanak. Nagyobb baj az, hogy a veszett állat több kutyát megmart csatangolása közben s igy nem lehetetlen, hogy most már több veszett kutya van a városban. Ezért a legkomolyabban felszólitjuk a rendőrséget, hogy fogasson el minden szabadon járó kutyát, hogy a beállható veszedelemnek ezzel elejét vegye.

— **A közuti vasut helyreigazítása.** A kolozsvári közuti vasut igazgatósága a lovak kinzásáról szóló tegnapi hirünkre azt a felvilágositást nyertük, hogy a vasut lovai a legjobb karban tartatnak s a kocsival sem terhelik tul. Egy ló naponta 6 kiló zabot és 12 kiló szénát kap. Terüket szekereket sohasem rakják mértéken felül. A Belmagyar-utczában történt elakadás oka az volt, hogy a vassal terhelt első kocsi egy kátyuba vágódott s tényleg erőszakkal került, mig azt kivontatták. Mindenesetre szükségesnek tartanók, ha az utczák követetén legalább a nagyobb gödröket kijavitanák, mert igy nemcsak az állatok kerül erőfeszitésébe, hanem a jármüvek használása által is tetemesen kárt szenvednek a tulajdonosok.

— **Beszterczéről irják:** „A lesujtó gyászos fájdalom hallatára a város polgármestere is azonnal rendkivüli képviselő testületi ülést hivott össze, a melyen a trónirántilegmélyebb részvét és hódolatnak adatván kifejezés, a királyné szobrára egy hangulag 100 frt szavaztatott meg.“

— **A „Burgogne“ katasztrófájának egy áldozata.** A „Burgogne“ franczia hajó elsülyedésének egy Erdélyben élő ember is áldozatul esett. Cablat André nevü Francziaországból ideszakadt mérnök ez az áldozat. Cablat több éven át volt igazgatója a verespataki franczia bányatársulatnak. Most Amerikába akart utazni s igy került a „Burgogne“ nevü hajóra s lett áldozata a borzasztó katasztrófának.

— **Thüringiai Szent Erzsébet.** Egy olvasónktól kapjuk a következő sorokat: „Kutatni kezdtem: ki az a „thüringiai szent Erzsébet,“ kinek tiszteletére az Erzsébet-rend alapittatott. Kutatásom igen nehéz volt, mert azt a nevet találni se lexikonokban, se analogiumokban, se naptárakban. Szerencsére megakadt a szemem a Bánffy báróhoz intézett királyi kézirat ama kifejezésén, hogy ez a thüringiai szent Erzsébet a boldogult királyné „névvédnöknője.“ Ez a szó a (melyet még az Akadémia nagy szótára nem ismer) alkalmasint azt jelenti, hogy „védő szent“. E szerint könnyü kideriteni ama rejtelmes szent kilétét, ha ember tudja, hogy boldogult királynénk nevenapja november 19-én volt. Ugyde november 19-ike magyarországi szent Erzsébet napja, nem másé; és az nyilvánvaló, hogy királynénk védőszentje magyarországi szent Erzsébet, nem más. A középkori vallásos világ e legmagasztosabb költői alakja, II. András királyunk leánya, az egész világon magyarországi szent Erzsébet néven ismeretes. Igy hivja őt minden nép. Murillo hires képének Santa Isabel de Hungaria a czime, Montalambert könyveé Histoire de sainte Elisabeth de Hongrie; „magyarországi“ e szent jelzője mindig és mindenütt. Igy emlitik őt a franczia, olasz, spanyol, purtugál, angol, latin müvek és naptárak, nem másképpen. Kérdés: miért fosztják meg őt épp Magyarországon az ő magyarságától és miért keresztelik thüringiainak, holott a hazai analogiumok éppugy nem ismerik ezt a helytelen elnevezést, mint a külföldiek?

— **A budapesti őszi gyümölcs- és általános kertészeti kiállitás elhalasztása.** Szomoruság tölti el a magyar nemzetet, hódolatteljesen szeretett Királynénk gyászos elhunyta miatt; mindnyájunkat betöltő mély gyász nem engedi, hogy kiállitást tartanak. Ebből kiindulva, halasztottuk el a jövő évre a f. hó október 9—16-ra tervezett kiállitást; de el is kellett halasztani e kiállitást, mert a a nép könnyeivel áztatott és a szent ravatalra helyezett koszorukba kötöttük azon virágokat, melyek az őszi kiállitást ékesithették volna.

— **Elveszett** pénteken este egy Mária Terézia-huszasokból összekötött ezüst karkötő, köztük három arany Mária Tereziatallér. Megtaláló kéretik a kiadóhivatalba beadni. Illő jutalomba részesül.

Egyleti élet.

Felhivás! Tisztelettel kérjük a bölcsészet és természettudomány kari hallgató urakat, hogy a m. k. t. e. középiskolai tanárjelöltek segély egyletébe mentől számosabban belépni sziveskedjenek.

Az egyesület czélja: szegény sorsu tanárjelöltek segélyezése.

Közvetit nevelői, correpetitori és tanári állásokat. Kedvezményes szinházi és fördői jegyeket ad.

Tagsági dij egész évre 2 forint.

Jelentkezéseket elfogadnak; a titkár és a következő ivtartó urak: Imbery V, Wollek G., Biró J., Hadik B., Sárkány L., Kálmán J., Köblös S., Persián K.

Kolozsvárt, 1898. szept. 20.

A választmány megbizásából
Herberger Béla
sz. i. titkár.

Gyászrovat.

Magyari János, életének 64-ik évében, hosszas szenvedés után, f. évi szeptember 20-án Deésen meghalt.

KÖZGAZDASÁG.

Piaczi árak.

Kolozsvár, szeptember 15.

Husnemüek:

Marhahus I. osztályu 1 ko. 48—52 kr. Nyomtaték nélkül 64 kr. Marhahus II. osztályu 1 ko. — kr. Sertéshus, nyers 1 ko. 60 krajczár. Ju-hus 1 kiló 32—36 kr. Sertéskarré, nyers 1 ko. 64. 76. kr. Bornyuhus 1 ko. 36. 44. 54. 64. kr. Sertéshus füstölt, 1 ko. —. kr. Sertéskarré, 1 ko. — 10 Sonka, főzve 1 ko. 2. frt. Sonka nyers 1 ko. 1. frt. 10. kr. Különféle nyelvek főzve, 1. ko. 1. frt. 80. kr. Különbféle nyelvek nyersen 1. ko. 1. frt. Császárhus (Kaiserfleish) 1 ko. 1·20 Hideg fölvágott 1 ko. 1 frt. 20 1 frt 40 kr. Pariser 1 ko. 1 frt. Lengyel kolbász 1 ko. 80 kr. Kolbász nyers 1 ko. 76 kr. Kolbász füstölt 1. ko. 80 kr. Szalámi 1 ko. 2 frt — kr. Szalonna, ó 1 ko. 76 kr. Szalonna paprikás 1 ko. 80 kr. Szalonna füstöl 1 ko. 76 kr. Szalonna olvasztani való 1. ko 76 háj 80 kr. Zsir 1 ko. 76 kr. Virsli 1 pár 05. kr. Frankfurti virsli 1 pár. 08. kr. Szaváládé 1 drb. 05 kr. Száraz kolbász 1 ko. 80 kr.

Gabona-piacz.

Felhozatal kevés. Üzletiránya szilárd Buza m. m. 8·40 Rozs 6·50. Törökbuza 5·80. Zab 4·50. Árpa 6.—.

Lisztárak.

Liszt 0., 17·60 kr., 1., 17·— kr., 2., 16·60 kr., 3., 16·— kr., 4., 15·50 kr., 5., 15·— kr., 6., 14·— kr., 7., 12·— kr., 8., 7.50 kr. Rozsliszt 12·— kr. Dercze 5 frt. — Korpa 4.—.

Egyébb élelmi szerek.

Burgonya egy mm. 5 frt. Paszuly hl, 9 frt., köles kása 20 frt., tojás 5 drb. 10 kr., vaj kgr. 1.— kr., szürt vaj —.80 kr. tömlő turó 60 kr., grojisajt 1 frt., közönséges sajt 40 kr., bivaltej liter 16 kr., tehéntej 1 l. 12 kr., tejfel 50 kr., hagyma 1 csomó 2 kr., fokhagyma 1 csomó 4 kr.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ táviratai, telefon tudósitásai, és sürgöny-levelei.)

A Dreyfus-ügy.

Páris, szept. 22.

A biróság negyedórai tanácskozás után a legközelebbi napokra halasztotta a Picquart-Leblois-ügy tárgyalását. Picquart, a ki rendőrügynökök kiséretében visszavonult és e közben óváczióban részesült, vonakodott ideiglenes szabadonbocsátását kérni.

A királyné halála.

Róma, szept. 21.

A vatikáni és quirináli osztrák-magyar nagykövetségek kezdeményezésére ma Erzsébet királyné lelkiüdveért a „Santa Maria dell Anima“ és a „Nomedi Santa Maria“ templomokban a Forum Traianum mellett, a hol az osztrák-magyar egyháztársulat van, ünnepi gyászmisét tartottak. A „Santa Maria dell Animá“-ban de Neckere érsek mondotta a gyászmisét és Vanutelli Szerafin bibornok osztotta ki az abszolucziót. Jelen volt 12 bibornok, a szentszéknél akkreditált diplomácziai testület, számos prelátus, a pápai udvartartás tagjai, kiváló egyházi méltóságok és az osztrák magyar kolónia tagjai. A misénél a „Collegio Germanico-Hungarico“ növendékei segédkeztek. A „Nome di Santa Maria“ templomban tartott rekviemen, a melyen Lazareschi érsek mondotta a misét és osztotta az abszoluczíót, jelen voltak: Pelloux miniszterelnök, Canevaro külügyminiszter, a többi miniszterek, az államtitkárok, udvari méltóságok, a szenátus és a képviselőház küldöttsége, az állami hatóságok, a prefektus, a szindako, a tisztikar, az olasz királyi udvarnál akkreditált diplomácziai képviselők, kiváló világi előkelőségek, az osztrák-magyar kolonia és az osztrák-magyar egyháztársulat tagjai.

Anarchisták üldözése.

Budapest, szept. 22.

A fővárosi rendőrség folytatja az anarchisták üldözését. Ma ismét öt anarchistát idéztek a rendőrségre, kik azonban mind budapesti illetőségüek lévén, a fővárosból nem tolonczolhatók el. A rendőrség mindössze a személyleirásukat vette fel s gondoskodott róla, hogy állandó megfigyelés alatt legyenek.

A budapesti nyomdászok körében, mint a „Kel. Ért.“ jelenti, mozgalom indult meg a kiutasitott Hrubik Géza érdekében. A nyomdászok azt akarják, hogy a rendőrség vonja vissza Hrubik ellen kiadott kiutasitó végzését s a mennyiben ez nem történnék, — kapjon valami segélyt a kiutasitottnak minden támogatás nélkül a legnagyobb nyomorban maradt özvegy anyja.

Vázsonyi meg akarta felebbezni a kiutasitó végzést, de az ehhez szükséges meghatalmazást Hrubikkal nem tudta aláiratni, mert Hrubikot a rendőrség már a mult éjjel eltolonczoltatta.

Természettudósok kongresszusa.

Düsseldorf, szept. 21.

A természettudósok itt tanácskozó gyülése jövő évi gyülése helyéül Münchent választotta és elhatározta, hogy a tuberkulozis tanulmányozására és meggátlására állandó bizottságot választ.

A Piquart-ügy.

Páris, szept. 22.

A Piquart-ügyben ma kezdték meg a tárgyalást roppant nagy érdeklődés mellett. A közönség, midőn Piquart detektivek kiséretében megjelent, perczekig tartó ováczióban részesitette.

A tárgyaláson bombaként hatott az ügyész azon inditványa, hogy a **tárgyalást halasszák** el, mert a katonai biróság Piquart ellen **hamisitás miatt vizsgálatot inditott** és ezért a katonai törvényszék is vádat emelt ellene.

Labori védő személyesen követelte, hogy a törvényszék hozzon itéletet és ne engedje kiszolgáltatni Piquartot a katonai biróságnak.

Már eleget fojtogatták az igazságot — ugymond — teremtsenek végre világosságot. Olyan emberekkel van dolguk, kiktől a legrosszabbat várhatjuk.

Hamisitók és cselszövők bandája ellen kell harczolnunk.

Viharos brávó kiáltások.

Piquart ezeket mondja:

Meglehet, hogy még ma este elvisznek a Cherche du midi-utczai katonai fogházba.

Most kinálkozik utoljára alkalmam arra, hogy a nyilvánosság előtt nyilatkozzam. Meg is ragadom az alkalmat és kijelentem, **hogy ha fogházi czellámban kötelet, fegyvert, vagy a Henry borotváját fogják megtalálni és engem meghalva, akkor rögtön tudhatják, hogy czellámban gyilkosság történt, mert én sem borotvához, sem kötélhez, sem revolverhez, sem egyéb öngyilkos eszközhez nem fogok nyulni.**

Magamfajta emberek, kiknek nyugodt a lelkiismeretük, nem gondolnak arra, hogy magukat megöljék.

Miként itt, ugy egyebütt is fölemelt fővel jelenhetek meg és azzal a lelki nyugalommal léphetek föl, melylyel ellenségeimnek a méltó választ megadhatom.

Óriási hatása volt e kijelentésnek, de ennek daczára az ügyész inditványára a biróság a tárgyalást **elhalasztotta.**

Mikor Piquart távozott a tárgyalási teremből, perczekig éljenezték.

Piquart nem akarta kérni ideiglenes szabadon bocsájtását.

Erre Clemenceau oda kiáltott az elnöknek:

Itt nagyobb biztonságban van, mint a katonai fogházban.

Mikor Piquart a fogházban megjelent, már várta egy csendőr kapitány, hogy azonnal letartóztassa, ha netalán szabadlábra helyeznék.

A brassói oláh iskolák szubvencziója.

Brassó, szept. 22.

A nagyszebeni „Tribuna“ mult vasárnapi számában Voina brassói esperes egy nyilatkozatot tesz közzé, a melyben azt vitatja, hogy azon két irat közül, melyeket Toche Jonescu ur május hóban a brassói oláh iskolák szubvencziójára vonatkozóan a román kamarában felolvasott, a második, — melynek hitelessége kétségbevonatott, a m. kir. miniszterelnökségből származó hivatalos irat. Voina esperes e nyilatkozatát a bukaresti „Epoca“ is közli vasárnap reggeli számában.

Ezzel szemben az „Orsz. Ért.“ jó forrásból vett értesülés alapján jelentheti, hogy a m. kir. miniszterelnökségből a miniszterelnök tudtával ehhez hasonló hivatalos, vagy bizalmas természetü irat Román Miron metropolitához nem intéztetett.

A szóban forgó iratot Román Miron ez ügyben való személyes informálására magánirat gyanánt egy, a miniszterelnökség kötelékébe szorosan nem tartozó egyén fogalmazta és pedig saját initivativájából, minden hivatalos megbizás nélkül s annak azon passusa, melyet Toche Jonescu a jelenlegi román kormányra vonatkoztatott, mint az irat szövegének összefüggéséből is világosan kitünik, Kálnoky gróf, volt külügyminiszter azon nyilatkozatára támaszkodik, melyet 1894-ben a magyar delegácziókban Berzeviczy e tárgyban tett interpellácziójára válaszképen adott s a mely a következőképen hangzik:

„Tudomásom van, hogy az 1894/5 budgetben 525.000 frk van felvéve. A szerzett imformácziók szerint, ez öszszegnek legnagyobb részét, 380.000 frkot a macedoniai román egyházaknak és iskoláknak adja a román kormány, de a török kormány tudtával. **Természetesen a maradékot (145,000 frt.) szétosztják az erdélyi egyházaknak és iskoláknak, de a román kormány határozott biztositása szerint, csak azon iskoláknak és egyházaknak, melyeket különben be kellene zárni“.**

Az egész irat külömben, mint ezt a szóban forgó ügyben csak kevéssé járatos egyén is megitélheti — semmi olyasmit sem tartalmaz, a mi előzetesen nyomtatásban meg ne jelent volna és már maga ez a körülmény is világossá teszi, hogy egyszerü informálásra szánt magániratnál nem egyéb.

Budapest, szept. 22.

Az erdélyi oláh iskoláknak a román kormány által való segélyezésének ügyét, mely a Wlassics miniszter által eszközölt vizsgálattal magyar részről már befejezést nyert, a bukaresti ellenzéki sajtó ismét felmelegitette és állhatatosan azzal vádolja a kormányt, hogy Sturdza miniszterelnök volt az, ki a segélyezéseket illető adatokat a magyar kormánynyal közölte. A kormánypárti sajtó ezzel ellenkezőleg azt vitatja, hogy Voina brassói esperes közölte az adatokat Jonescu Toche képviselővel, ki aztán azokat ismeretes interpellácziójában a kormány ellen használta fel. Voina esperes elnöke a brassói iskolaszéknek.

A király és Bécs.

Bécs, szept, 22.

A király kihallgatáson fogadta Bécs város küldöttségét, mely Lueger polgármesterből, a két alpolgármesterből és négy jegyzőből állott. A küldöttség azért járult a király elé, hogy Bécs város részvétének adjon kifejezést.

A király erre megindult hangon köszönte meg Bécs város lakosságának és községének gyásza kifejezését. Csak ismételheti, — mondotta egyebek között — hogy a sulyos csapás után, mely érte, vigaszt és enyhülést talál Istenbe vetett hitében s népe hüségében és szeretetében. Reméli, hogy lesz majd ereje kitartani kötelessége teljesitésében.

Ezután a király kezet nyujtott a polgármesternek, megköszönte neki a községtanácsban mondott szép beszédét és megjegyezte, hogy Bécs lakosságának gyásza és bensőséges részvéte mélyen megindító volt. Végül megdicsérte a rendet és nyugalmat, mely a gyászünnepségek alatt uralkodott. A nagy részvétel — igy szólt a király — bizonyságot tett arról, hogy népe mennyire szereti. **A bécsiek páratlanok a magok nemében; ugy érzi magát közöttük, mint egyetlen nagy családban.**

Ezek a dolgok Budapesten, a képviselői körökben, — még pedig nemcsak az ellenzékiekban, kinos feltünést keltett annál is inkább, mert mindenki látta Bécs fellázitó hidegségét és czinizmusát. Sőt határozottan beszélik, hogy az országgyülés elnökségének kihallgatásakor a főudvarmesternél szóba hozatván a bpesti polgármesterek küldöttsége, az nem csak nem akczeptáltatott, hanem a főudvarmesteri hivatal által ridegen kijelentetett, hogy részvétüket személyesen nem fejezhetik ki, hanem tessék irásban beadni.

A képviselőháznak még pénteki ülésén szóba hozzák ez esetet, mert nem türhetik azt a sok pimaszságot, a mit Bécsben a temetés alkalmával lépten-nyomon kellett tapasztalniok a magyaroknak.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLOS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.*)

Válasz „Egy érdeklődő“-nek.

Hogy a kakas csipje meg „Egy érdeklődő“ urat. Ugy látszik, Önből a rut önzés és érdek beszél, azért és csak ennyiben „érdeklődő.“

Én a város és a polgárság érdekeit tartottam szem előtt a multkor, mikor kifejezést adtam abbeli óhajtásomnak, hogy kivánatos az, mikép szakértő emberek kerüljenek Kolozsvárra és teljesitsék a vizvezetéki berendezéseket. Ön, ha nem „haza“ beszélne, legjobban tudhatná, hogy állunk a kolozsvári vállalkozókkal és szerelőkkel. Ugy, hogy először legalább egy évi gyakorlati tanfolyamot kellene, hogy végezzenek, hogy ne rontsák el drága pénzért a berendezési tárgyakat a polgárok nyomoruságának a növelésére. Másodszor meg kellene tanulniok, hogy a szakértelemmel, csinnal végzett munkát solid árakért illik elvégezni.

Harmadszor tudniok kellene, hogy illik pontosaknak lenni.

E három dologból csak a negyediket tudják, azt, hogy a háztulajdonosoknak illik fizetni, önöknek pedig nem illik tanulni, nem szükséges tudni, szabad fuserálni, szabad pontatlannak lenni.

Ez nem szép dolog, t. „Érdeklődő.“ Haben Sie verstanden? Több tanulmány és kevesebb inditvány t. érdeklődő. Ezt ajánlja

Egy polgár.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hirdetések.

Sz. 494—1898. k. e. b. 718. 1—1.

Pályázat erdőőri állomásra.

Szolnok-Dobokavármegyében rendszeresitett egyik kerületi **erdőőri** állomás megüresedvén, annak betöltése végett pályázat hirdettetik.

Ezen állomással 250 frt évi fizetés 40 frt lakpénz és 60 frt lótartási átalány van egybekötve.

Pályázni óhajtók felhivatnak, hogy az 1879 évi XXXI. t. cz. 37. §-a értelmében felszerelt folyamodványaikat **folyó évi október hó 31-ig** a vármegye közigazgatási erdészeti bizottságához nyujtsák be.

Szolnok-Dobokavármegye Közigazgatási erdészeti bizottságától.

Deésen, 1898 évi szeptember hó 11.

Id. br. Bornemissza Károly,
főispán.

Hirdetmény.

Kisilondán 6 kilométerre vasuti állomástól **f. évi szeptember 28-án d. u. 2 órakor** Nagyilonda községházánál tartandó árverésen bükktüzifa 2000 köbméter, talpfák- és hulladékfa elfognak adatni 1600 forint kikiáltási árban, feltételek a községházánál megtekinthetők.

Nagyilondán, 1898 szeptember 12-én.

Weinstein Jakab,
zárgondnok.

702 5—3

Sz. 5730—898 tlkv. 620. 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a kolozsmegyei tak. pénztár végrehajtónak Schuller János és neje Elek Ida végrehajtást szenvedő elleni 160 forint tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az árverést a kolozsvári királyi törvényszék, [Kolozsvár városi kir. járásbiróság] területén levő Kolozsvár városban és határán fekvő s végrehajtást szenvedők nevén felvett kolozsvári 2549. sz. tjkvben A †. 3. rend. 1335 és 1336 hrsz házastelekre 1840 frt becsértékben, mint ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1898 évi október hó 20-ik napjának délelőtti 10 órájakor** ezen kir. törvényszék 14. sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megálapitott kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át bánatpénz gyanánt készpénzben vagy az 1881. évi 60. tcz. 42. §. jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

Kolozsvárt, 1898 évi junius hó 21-ik napján.

Dr. Szentkirályi Gyula
kir. trvszéki biró.

Sz. 969—1898. 719. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbiróság V. 513. 1898 számu végzése folytán Dr. Moritz Schveinburg ügyvéd által képviselt Bécsi Rasch és Braun és társa javára abrudbányai Dávid Samu ellen 115 frt 71 kr. tőke, ennek 1898 évi Április hó 20. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 27 frt 46 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag 898. 3/8. felül foglalt és 1547 frt 50 krra becsült a foglalási jegyzőkönyv 1-től 10. tételéig fő és fiok üzletében összes üzleti berendezése, 25 kiló Higgany, gyászkoszoruk, lámpák, férfiruhák, és Érczkoporsókból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbiróság idézett sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszinén, vagyis alperes fő és fiok üzletében abrudbányán leendő eszközlésére **1898. évi október hó 15-ik és következő napjának d. u. 3. órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108 §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az árverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégittetéshez tartanak jógot, a menynyiben részükre foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólirt kiküldöttnek vagy irásban beadni avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Abrudbányán, 1898. évi szeptember hó 19 napján.

Szabó Dénes,
kir. bir. végrehajtó.

Vizvezeték és csatornázási vállalat

Kolozsvárt, Széchenyi-tér 5. sz. Telefon 191.

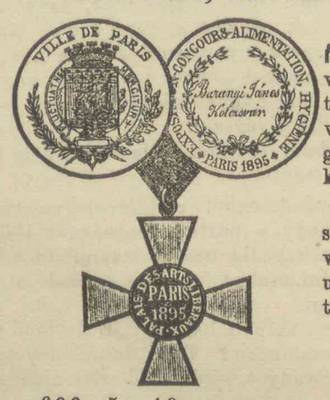

Van szerencsém tudatni miszerint **házi vizvezeték** és házi csatornázások kivitelére is berendeztem üzletem és az e téreni képességeimnél fogva e szakmába vágó munkálatokat szakszerüen felelősséggel személyes munkavezetésemmel eszközlök helyben, mint vidéken.

Vizkagylók, Closettek, fürdők, mosókonyhák, **csatornázások** kő-agyag- és vascsövekből, esővíz csövek, bekötések — ugyszintén a fentnevezett munkák javitását olcsón, pontosan eszközlöm.

Magam becses pártfogásába ajánlva kiváló tisztelettel

696. 5—10. **Baranyi János.**

Eladó ujház

Kis-utczában 2ª sz. a. az **uj ref. templom közelében** egy 3 szobából, konyha, kamara, pinczéből és mellékhelyiségekből álló, kiskerttel biró az idén épült s igy **15 évig adómentes kőház** a rajta levő háromezer frt törlesztési kölcsön átvétele mellett **2600** frtért eladó. Értekezhetni lehet **Hory Béla** Kolozsvármegye árvaszéki elnökénél. 676 6—10.

FESTÉK-KERESKEDÉS!

Ifj. PERE ISTVÁN

Kolozsvárt, Hid-utcza 29. sz. (A Postával szemben.)

Szolidan kezelve nagy választékban kapható

VEGYÉSZETI- és FÖLDFESTÉKEK,

Épület, butor, kocsi, vas, bőr- és politur-lakkok, kencze, olajok, anyagáruk, siccativ- és terpentin.

Olajban tört különböző kész festékek.

Mosható takarék parkett padló fénymáz és viaszk fényezők.

Borostyánkő-olajlakk és Spirituszlakk, padló festékek.

Érczlapok, arany-, ezüst-, aluminium és szines bronzok.

Müfestéshez óncsövekben

Olaj, Aquarell-, tempera festékek, olajok és ecsetek.

Diófa-, palisander-, ébenfa-, mahageni fapáczok és festőfák.

Brunolin- és Mattolein matt butor feltrissitő és beeresztő fapácz.

Különböző szinben szalmakalap lakkfestékek és kelme festékek.

PORCZELLÁN ZOMÁNCZ FESTÉKEK.

Festő-, mázoló-, vonalozó, erező-, eloszló-, iró-, toll-, haj-, vidra-, borz stb. ecsetek.

Kátrány, Cément, Gypsz, Carbolineum és Fertőtlenitő áruk.

Mindennemü festés-, mázolás- és aranyozáshoz való kellékek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 685. 1—6

Két lakás

Külmagyar-utcza 42. házszám alatt Október 1-től kiadó!!

5 szoba-, konyha-, fürdőszoba-, pincze-, vizvezetékkel (Closettel) és csatornázással ellátva.

Ugyanott 3 szoba, konyha, pincze, fáskamara és nagy kerttel, igen olcsón kiadó október 1-től. 692. 2—3.

ALAPITTATOTT **1866.**

MATUTSEK JÓZSEF

férfi, női és gyermek czipész-üzlete

Kolozsvárt, Főtér 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesittetnek.

257.(13—x.)

Gyári üzemünk emelkedése folytán, hogy annak pontosan megfelelhessünk helyben **Wesselényi Miklós-utcza 19. sz. a.** fennállott üzletünket bevontuk és a nevezett helyen teljesen beszüntettük.

Vevőink kényelmét szem előtt tartva azonban gyártelepünkön raktáron tartunk ezentul is mindennemü technicai és gépfelszerelési czikkeket u. m. asbest ruggyanta lapok, tömlők, gyürük, zsinorok, Hungaria Frictiouless valamint a faszijj korongoknak erdélyrészi kizárólagos főraktárát jövőre is megtartjuk, továbbá kazán csövek, gázcsövek, vizmentes ponyvák, szóval mindennemü gazdasági gépek és gazdasághoz szükségeltető gépfelszerelési czikkekben a követelményeknek teljesen kielégitő raktárt rendeztünk be.

Ennélfogva kérjük jövőre becses rendelményüket gyártelepünkhöz czimezve feladni, előre is biztositva a szolid és pontos kiszolgálásról.

Egyidejűleg becses figyelmökbe ajánljuk gépgyárunkat és vasöntődénket, hol 5 grammtól 5000000 grammig elvállalunk öntvényeket a legszakszerübb kivitelt biztositva.

Szives pártfogásokat kérve maradunk kiváló tisztelettel

Solymosy és Kósch gépgyár czég tulajdonos

Solymosy Olivér.

553. 15—0.

A legjobb szer bolha, konyhaférgek, moly, elősdi, házi-állatok, stb. ellen.

„Zacherlin"

Csodálatraméltó hatással bir. Ol, mint semmi más hasonló szer mindenfele rovart, s ép azért az egész világon mint páratlan, dicsértetik s kerestetik. — Ismertető jelei: **1. A lepecsételt palaczk. 2. „Zacherl" név.**

Kolozsvártt a következő fűszer- és vegyeskereskedő uraknál kaphatók:

Adler Sámuel	Csorba György	Jeney Lajos	Papp Kristóf	Szele Márton	**B.-Hunyadon:**	**Szamosujvártt:**
Barcsay Manó	Flóra Gyula	Kónya Sándor	ifj. Pere István	Temesvári Károly	Beke J.	Flórián Jakab
Bojáki Sándor	Gergely Ferencz	Kováts P. fiai	Popp Antal	Weress László	Schweiger Ferd.	Zabulik Jenő
Boskovics József	Haraszthy Jenő	Marusán Bogdán	Rosenthal Samu	Wertheimer Vilmos	Supka László	**Marosujvártt:**
Brévér János	Havas Ármin	Moldován József	Segesváry és társa	Wolff J. gyógysz.	Tóth István	Mendel Izidor
Burger Frigyes	Hirschfeld Sándor	Papp Ernő	Somlyay László	Zsilinszky Antal	**Rákosd:** Schilling S.	Virág Tamás.

továbbá minden nagyobb kereskedésben vannak raktáron, ott, a hol a „ZACHERLIN" plakátok kifüggesztve vannak. 212. 12—12.

Ny. Merkszy Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.